

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 07.01.1982, sp. zn. 3 To 26/81, ECLI:CZ:NS:1982:3.TO.26.1981.1

Číslo: 36/1982

Právní věta: Za neoprávněnou výhodu socialistické organizace nebo její složky ve smyslu § 127 odst. 1 tr. zák. nelze považovat výhodu, kterou získá odpovědný hospodářský pracovník pro sebe jako protislužbu za to, že neoprávněně nakládá s finančními fondy nebo hmotnými prostředky ve prospěch pracovníků jiných socialistických organizací nebo soukromých osob. Ustanovení § 127 odst. 1 tr. zák. předpokládá, že neoprávněně nakládání s finančními fondy nebo hmotnými prostředky ve prospěch pracovníků jiných organizací, s kterými má hospodářské styky socialistická organizace, jejímž odpovědným pracovníkem pachatel je, má souvislost s poskytnutím konkrétních výhod pro socialistickou organizaci ze strany těchto jiných organizací nebo jejich pracovníků. Není-li tato souvislost dána, je třeba jednání pachatele posoudit jako rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 07.01.1982

Spisová značka: 3 To 26/81

Číslo rozhodnutí: 36

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky, Rozkrádání majetku v socialistickém řízení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 127 odst. 1
§ 132

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 36/1982 sb. rozh.

Za neoprávněnou výhodu socialistické organizace nebo její složky ve smyslu § 127 odst. 1 tr. zák. nelze považovat výhodu, kterou získá odpovědný hospodářský pracovník pro sebe jako protislužbu za to, že neoprávněně nakládá s finančními fondy nebo hmotnými prostředky ve prospěch pracovníků jiných socialistických organizací nebo soukromých osob.

Ustanovení § 127 odst. 1 tr. zák. předpokládá, že neoprávněně nakládání s finančními fondy nebo hmotnými prostředky ve prospěch pracovníků jiných organizací, s kterými má hospodářské styky socialistická organizace, jejímž odpovědným pracovníkem pachatel je, má souvislost s poskytnutím

konkrétních výhod pro socialistickou organizaci ze strany těchto jiných organizací nebo jejich pracovníků. Není-li tato souvislost dána, je třeba jednání pachatele posoudit jako rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 tr. zák.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze 7. 1. 1982 sp. zn. [3 To 26/81.](#))

Na základě odvolání krajského prokurátora a obžalovaného B. V. Nejvyšší soud zrušil rozsudek krajského soudu v Plzni ze dne 30. října 1981 sp. zn. 1 T 29/80 v celém rozsahu a sám rozhodl tak, že uznal obžalovaného B. V. vinným trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a), b), c), odst. 3 písm. a) tr. zák. Za to a za trestný čin trestný čin neoprávněného užívání cizího motorového vozidla podle § 209a odst. 1 tr. zák., jímž byl uznán vinným rozsudkem krajského soudu v Plzni ze dne 20. března 1981 sp. zn. 1 T 29/80, ho odsoudil k trestu odnětí svobody v trvání osmi let, k zákazu činnosti řídicího hospodářského pracovníka na tři roky, k peněžitému trestu 10 000,- Kčs s náhradním trestem odnětí svobody v trvání čtyř měsíců. Poškozený podnik Jitona Soběslav odkázal s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem byl obžalovaný B. V. uznán vinným trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a), b), c), odst. 2 písm. c), odst. 3 písm. a) tr. zák., trestným činem neoprávněného užívání cizího motorového vozidla podle § 209a odst. 1 tr. zák. a odsouzen podle § 132 odst. 3 tr. zák., § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody na osm roků, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 3 tr. zák. zařazen do první nápravně výchovné skupiny, podle § 49 odst. 1 tr. zák. k trestu zákazu činnosti spočívající v zákazu vykonávat funkci řídicího hospodářského pracovníka na tři roky a podle § 53 odst. 1 tr. zák. k peněžitému trestu ve výměře 10 000,- Kčs, přičemž pro případ, že by výkon tohoto trestu mohl být zmařen, byl podle § 54 odst. 3 tr. zák. stanoven náhradní trest odnětí svobody na čtyři měsíce. V dalším bylo rozhodnuto o náhradě škody tak, že podle § 228 odst. 1 tr. ř. bylo obžalovanému uloženo zaplatit národnímu podniku Jitona Soběslav 26 219,- Kčs s 3procentním úrokem od 18. února 1981 a podle § 229 odst. 2 tr. ř. byl tento poškozený se zbytkem nároku na náhradu škody odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle zjištění, která učinil krajský soud, spočívala trestná činnost v tom, že obžalovaný:

1. V době od ledna 1976 do července 1980 v Ostrově nad Ohří jako ředitel závodu národního podniku Jitona Soběslav poskytoval z majetku závodu různým osobám z řad svých známých nábytek, a to jednak bez zaplacení a jednak za ceny, které neodpovídaly cenám maloobchodním, popř. cenám utvořeným oceňovací komisí, a takovým způsobem poskytl ing. S. B. v roce 1979 dvě předsíňové stěny, skříňku a stůl v ceně 3440,- Kčs, na což bylo zaplaceno pouze 884,- Kčs, takže poškodil podnik o 2556,- Kčs, J. B. v září 1979 selský stůl, lavici a dvě židle v ceně 4670 Kčs, na což bylo zaplaceno 756,- Kčs, takže poškodil podnik o 3914,- Kčs, S. N. v roce 1978 selskou lavici a dvě židle v ceně 1290,- Kčs, což jmenovaný nezaplatil, takže podniku vznikla škoda 1290,- Kčs, O. M. v březnu 1979 obývací stěnu zn. Ester, kterou jmenovaná nezaplatila, takže podnik byl poškozen o 9340,- Kčs, V. S. v letech 1978 a 1979 dílce na skříň, dřevěné police a dílce LPD v ceně 2260,- Kčs, na což jmenovaný zaplatil 656,50 Kčs, takže podnik byl poškozen o 1603,50 koruny, J. K. dvě křesla zn. Gary v ceně 2240,- Kčs, na což jmenovaný zaplatil 1238,- Kčs, takže podniku vznikla škoda 1002,- koruny, J. V. v roce 1977 tři křesla zn. Gary v ceně 3360,- Kčs, na což jmenovaný zaplatil 2068,- Kčs, takže podnik byl poškozen o 1292,- Kčs, E. L. v červnu 1980 křeslo zn. Amur v ceně 1450,- Kčs, na což jmenovaná zaplatila 585,- Kčs, takže podnik byl poškozen o 865,- Kčs, ing. V. K. v lednu 1976 dvě obývací stěny zn. Rubín, z nichž jedna v ceně 6340,- Kčs a druhá 7320,- Kčs, přičemž jmenovaný a jeho dcera zaplatili za obě stěny 1000,- Kčs, takže podnik byl poškozen o 12 560,- Kčs, ing. H. Š. v roce 1979 šest čalouněných polštářů v ceně 1300,- Kčs, na což jmenovaná zaplatila 790,- Kčs, takže

podnik byl poškozen o 510,- Kčs, ing. V. K. v roce 1977 dvě křesla zn. Gary v ceně 2240,- Kčs, na což jmenovaný zaplatil 953,- Kčs, takže podnik byl poškozen o 1287,- Kčs, a tak celkem poškodil národní podnik Jitona Soběslav nejméně o 36 219,50 Kčs.

2. Přesně nezjištěného dne počátkem dubna 1980 v Ostrově nad Ohří v závodě národního podniku Jitona Soběslav jako ředitel závodu vydal příkaz k přemontování tří kompletních kol v hodnotě 2700,- Kčs z havarovaného podnikového vozu zn. VAZ 2103 SPZ KVB 37-20 na své soukromé vozidlo a užíval je až do 14. května 1980, kdy pod tlakem kritiky byl přinucen kola vrátit.

3. Dne 4. května 1980 v Ostrově nad Ohří v závodě národního podniku Jitona Soběslav jako ředitel závodu využil doby pracovního klidu a z objektu závodu, kdy bylo pracoviště Komunálních služeb města Jáchymov, odcizil 250 aluritových desek v hodnotě 10 500,- Kčs, které umístil ve svém příručním skladu, a vrátil je až potom, když zjistil, že krádež je vyšetřována orgány Veřejné bezpečnosti.

4. Přesně nezjištěného dne března 1979 v Ostrově nad Ohří vykonal bez povolení jízdu podnikovým vozidlem zn. Avia 30 do Karlových Varů a zpět, aby přepravil odcizené prvky nábytku pro O. M.

Proti rozsudku podali v zákonné lhůtě odvolání krajský prokurátor v Plzni a obžalovaný B. V.

Krajský prokurátor ve svém opravném prostředku namítl, že napadeným rozsudkem, ačkoli tomu bránila překážka uvedená v § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř., bylo znovu rozhodnuto o skutcích, o nichž již bylo pravomocně rozhodnuto rozsudkem krajského soudu z 20. března 1981 sp. zn. 1 T 29/80 ve spojení s usnesením Nejvyššího soudu ČSR z 21. května 1981 sp. zn. 3 To 8/81. Tato námitka se týkala skutku, v němž krajský soud shledal trestný čin neoprávněného užívání cizího motorového vozidla podle § 209a odst. 1 tr. zák. Dále krajský prokurátor vytkl, že při právní kvalifikaci skutku zakládajícího trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, bylo nesprávně použito ustanovení § 132 odst. 2 písm. c) tr. zák. Podle názoru krajského prokurátora je použití tohoto ustanovení vyloučeno vzhledem ke kvalifikaci podle § 132 odst. 3 písm. a) tr. zák.

Obžalovaný B. V. napadl především výrok o vině trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 tr. zák., proti němuž uplatnil námitky, jejichž podstatou bylo tvrzení, že pokud jiným osobám poskytoval nábytek na úkor národního podniku, šlo o osoby, jež svou činností zabezpečovaly na druhé straně různé výhody tomuto podniku, a že jednal v úmyslu zajistit prostřednictvím těchto osob výhody pro poškozenou organizaci. Z toho dovodil, že jeho jednání spočívající v poskytování nábytku jiným osobám mělo být posouzeno jako trestný čin porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 1, 3 tr. zák. V této souvislosti obžalovaný namítl také nepřiměřenost uložené trestu s tím, že při jeho výměře nebyly dostatečně zhodnoceny kladné stránky jeho osoby, a pokud jde o peněžitý trest, projevil nesouhlas s tím, že by jeho jednání bylo projevem ziskuchtivosti. Dále obžalovaný poukázal na to, že v době po vyhlášení napadeného usnesení uhradil způsobenou škodu a že tedy výrok o náhradě škody pozbyl podkladu.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků rozsudku, proti nimž mohl každý z odvolatelů podat odvolání, i správnost postupu řízení, které předcházelo rozsudku, a přihlížeje i k vadám, které nebyly odvoláními vytýkány, dospěl k těmto závěrům:

O vině obžalovaného trestným činem neoprávněného užívání cizího motorového vozidla podle § 209a odst. 1 tr. zák. krajský soud rozhodl svým rozsudkem z 20. března 1981. V tomto směru zůstal citovaný rozsudek nedotčen usnesením Nejvyššího soudu ČSR z 21. května 1981 sp. zn. 3 To 8/81 a nabyl právní moci. Krajský soud proto již neměl napadeným rozsudkem znovu rozhodovat o skutku, o

němž bylo pravomocně rozhodnuto dřívějším rozsudkem. Pokud tak přesto učinil, byl jeho postup v rozporu s ustanovením § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř., podle něhož je nepřístupné trestní stíhání proti tomu, proti němuž dřívější stíhání pro týž skutek skončilo mimo jiné pravomocným rozsudkem soudu, jestliže rozsudek nebyl v předepsaném řízení zrušen.

K výroku o vině obžalovaného trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a), b), c), odst. 2 písm. c), odst. 3 písm. a) tr. zák. je třeba uvést toto:

Potom co krajská soud doplnil dokazování podle pokynů obsažených v usnesení Nejvyššího soudu ČSR z 21. května 1981 sp. zn. 3 To 8/81, vytvořil si v provedených důkazech náležitý podklad pro zjištění skutečného stavu věci. Důkazy zhodnotil způsobem odpovídajícím požadavkům § 2 odst. 6 tr. ř. a vyvodil z nich úplná a správná skutková zjištění. K drobné nepřesnosti došlo jen v časovém vymezení té části skutku, která spočívala v poskytování nábytku jiným osobám ke škodě národního podniku Jitona Soběslav. Krajský soud dobu spáchání této části skutku vymezil od ledne 1976 do července 1980. Ve skutečnosti šlo o dobu do června 1980. Poslední případ, kdy obžalovaný poskytl jiné osobě nábytek, se týkal E. L. Nábytek jí byl dodán 17. června 1980 a téhož dne byla vystavena faktura na 585,- Kčs. Tím byl tento útok ze strany obžalovaného dokonán bez ohledu na okolnost, že E. L. částku 585,- Kčs poukázala národnímu podniku Jitona Soběslav až 2. července 1980.

Při právním posouzení zjištěného skutkového stavu krajský soud především správně dovodil, že v jednání obžalovaného šlo o pokračující trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a), b), c) tr. zák.

Nelze přisvědčit námitkám obžalovaného, že poskytováním nábytku jiným osobám za ceny, které neodpovídaly cenovým předpisům, případně vůbec bezplatně, sledoval zajištění výhod národnímu podniku. S osobami, jimž takto nábytek poskytl, obžalovaný přicházel – až na O. M., která byla jeho přítelkyní – do styku při různých příležitostech spojených s plněním pracovních úkolů. To však ještě neznamená, že se posuzovaného jednání dopustil v úmyslu zajistit výhody socialistické organizaci. Všechny osoby, kterým obžalovaný ke škodě národního podniku Jitona Soběslav poskytl nábytek, byly vyslechnuty jako svědkové. Tito svědkové, pokud byli pracovníky jiných organizací, sice vesměs uvedli, že se s obžalovaným seznámili, resp. o opatření nábytku ho požádali při různých služebních jednáních, avšak žádný z nich tento způsob opatření nábytku neuváděl do souvislosti s konkrétními výhodami, které by na druhé straně měly být zajištěny pro národní podnik Jitona Soběslav, resp. pro jeho závod Ostrov nad Ohří. Naopak někteří z těchto svědků poukázali na to, že obžalovaný požadoval různé výhody pro sebe. Např. svědek ing. S. B., náměstek ředitele národního podniku Pozemní stavby Karlovy Vary, uvedl, že ho obžalovaný žádal o dodávku vyřazených panelů na stavbu chaty. Svědek F. B., náčelník okresní vojenské správy v Karlových Varech, uvedl, že ho obžalovaný žádal, aby jeho syn, který byl povolán do základní vojenské služby mimo Karlovy Vary, byl zásahem svědka zařazen do Karlových Varů, tedy do místa v blízkosti svého bydliště. Svědek ing. V. K., ředitel Ústavu pro výzkum motorových vozidel, uvedl, že obžalovanému na jeho žádost nechával půjčovat za výhodných podmínek osobní automobily k tzv. testování. Svědek ing. V. K. sice uvedl, že se s obžalovaným poznal v roce 1960, kdy se Ústav pro výzkum motorových vozidel podílel na výstavbě rekreačního střediska národního podniku Jitona Soběslav v Horní Plané. Již vzhledem k značnému časovému odstupu, v němž došlo k posuzování jednání obžalovaného, nelze však mezi účastí svědka na výstavbě uvedeného rekreačního střediska (v roce 1960) a poskytnutím nábytku svědkovi (v letech 1976, 1977) shledávat jakoukoliv souvislost, která by svědčila o tom, že obžalovaný nábytek poskytl svědkovi v úmyslu zajistit národnímu podniku nějaké výhody při výstavbě rekreačního střediska. Ze zprávy Ústavu pro výzkum motorových vozidel z 13. března 1981 vyplývá, že národní podnik Jitona Soběslav, závod Ostrov nad Ohří, naléhavě potřeboval v roce 1979 zabezpečit výrobu soustružnických tvarových nožů a že ústav z podnětu tohoto závodu zajistil výrobu dvou sad těchto nožů. Ani v tomto případě – vzhledem k tomu, že nábytek byl ing. V. K. dodán v letech 1976, 1977, tedy dva roky před tím, než vůbec vznikla potřeba zhotovení nožů – není možno uvedené skutečnosti

klást do takové souvislosti, že obžalovaný svědkovi poskytl nábytek proto, aby národnímu podniku zajistil nějaké výhody. Z toho všeho je zřejmé, že obžalovaný nejednal v úmyslu zajistit socialistické organizaci nebo její složce výhody a že z jeho strany nešlo o pouhé porušení hospodářské kázně způsobem uvedeným v ustanovení § 127 odst. 1 tr. zák. o trestném činu porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky, nýbrž že jednal v úmyslu obohatit jiné osoby na úkor majetku v socialistickém vlastnictví způsobem uvedeným v ustanovení § 132 odst. 1 písm. c) tr. zák.